

מסורת הש"ס

(א) צי"ק נה. ע"ש. (ב) סנסהדריין יא. (ג) לעיל ו. מנחות לה: (מגילה טז: סוטה יז. חולין פט.). (ד) נפסחים מט: (ה) סנסהדריין נט.י. (ו) שעריציון יע. חגיגה טז. מגילה ו. סנהדריין לו. (ז) ניומה פת. (ח) נוסרי בפירש"י בעמוד ב' ד"ה דמסרגן.

מוסף רש"י

הרואה הספר. מינה זו נכדה הראוהו (ב"ק נה.). אלו תפילין שבראש. אות הן לכל כי שם ה' נקרא עליך (חורין ספ. שמות כהן רוב השם שרין ותר"ת מנחות לה.). אלא מאורשה. לכל קהלות יעקב (פסחים סט.). לבני כלה. בלא לשמוע הכרעה בכל שבת (ב"ק ק"ג.).

רב ניסים גאון

הרואה את הנחש בחלומו פרנסה מזדמנת לו. זה הדבר בניו על העיקר שהזכירוהו בפי' יהו"כ (דף טו) תניא ר' יוסי אומר בוא וראה שלא כמדת הקב"ה מרת בשר ודם כר' קלל את הנחש עלה לגג מזונותיו עמו ירד למטה מזונותיו עמו ולפי שפונטתו מצויה לו בכל מקום לפיכך הרואהו בחלומו פרנסה מזדמנת לו:

דמסרג שיש לו חוכף על גביו (ה) יפה: **נפ נעשה לו**. נו"ן כנגד נו"ן וכגון שראה השם כתוב: **חגיגא**. נוני"ן הרבה נסים רבים: **והני מילי זככתא**. אכולהו קאי שראה הונא או חגיגא או תיבה זו של הספד כתובה דמשמע חסו עליו ופדאוהו: **דלא סייס**.

שנעור משנתו קודם שנסתלק סימן

הוא שסמוך אלל הקצ"ה: **מוכטא לו שהוא בן העולם הבא**. ונוטל חלקו וחלק חברו בגן עדן דדמי לאשת איש: **פלגי**. רמוזים שנחלקו: **יזכא לפורה**. שנאמר אשךך מיין הרקח היינו תורה: **מעסים רמוגי**. הנמנך מן הרמוזים: **נכסיו מליחין**. כהנא זה שעליו משולשים זה על זה כמין קליעה: **צדנייטו**. על כנס במקומם במחוצר: **הוי ראש ישיבה**. שמכריז ומנאס לרבים: **אני ראיסיא וכו'**. ועל כן נעשיתי ראש ישיבה במתא מחסיא: **סרבינא**. גינה א"נ צהמ"י. תרבינא נאה וגילה נוטריקון של תרגומל: **סלויס בקסטו**. כספק כצניס הללו שהאוכל סתום נס: **נשפכדו**. נתגלה האוכל: **וינחס אל מחוו**. היינו כרך: **חפלט**. סימן הוא להיות חפזיו נעשים: **המגלת**. סימן גדולה ותפארת היא לו כמו ויגלה ויחלף וגו' (בראשית מא): **צערינא**. צספינא: **דמדליה**. שהולכת צגובה של יס: **הנפנא**. סימן הוא שסרחונו וגונתו נפרש ויוצא מעליו: **והוא דלא קנא**. שלא המאס ידיו: **צצכל עומד**

הרואה פרק תשיעי ברכות

גו.

בלא חטא. לפי שחז"ל אין לה זכויות אלא עון יש ציטיבתה וזה עומד ערום בלא אותם עונות: **צא"י**. שהרבה מלות תלויות צה וזה העומד ערום סימן שהוא ערום ממלוותיה: **הנספס לסרדיטו**. שומרין אותו שלא יצרח אלמא סימן שמירה הוא ששומרים אותו מידי חזק: **אגס**. שיש צו קניס גדולים וקטנים וסמוכים זה לזה סימן לראש ישיבה שהגדולים והקטנים מתקבלים יחד קצון גדול וצאים לשמוע דרשה מפיו: **יער**. חילנות גדולים ואין סמוכים זה לזה אף זה סימן לראש לתלמידי הרב והוא ראש לבני כלה שמפרש לתלמידים שמועתם אחר שעמד הרב והם מחזרין על שמועתם ויש תלמידים שלא יצינו צדברי הרב ככל הדרך וזה מצינה להס: **פלי טבלא**. נראה לו שהיה זוג וענבל תלוי בצוארו ומשמיע קול והוא סימן לראש ישיבה שמשמיע קול לרבים: **ונכחי צה נכוזי**. שקשמי צה צקול: **עונוטיו מחולין לו**. לפי שהעונות קרויין אדומים שנאמר אס יאדימו כחולע (ישעיה ה) ואומר נכתם עונך (ירמיה ג) וסימן הוא שפורשין ממנו: **פרנסטו מזומנט**. כנחש שעפר לחמו ומזאי לו ככל מקום: **הרגו לנחש: כל שכן שנכפנא לו**. שהרי נתגבר עליו: **ולא היא**. אלא רב ששט דורש להנאמו לפתור חלומו לטובה: **יש שופסו כו'**. לפיכך אין לעמוד על פתרונו: השכים

⁶וסר עונך וחטאתך תכופר אמר רבי זירא אנא לא סלקי מבבל לא"י עד דחזאי שערי בחלמא הרואה גפן טעונה בחלום אין אשתו מפלת נפלים שנאמר ”אשתך כגפן פוריה שורקה יצפה למשיח שנאמר ”אוסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתונו הרואה תאנה בחלום תורתו משתמרת בקרבו שנאמר ”נוצר תאנה יאכל פריה הרואה רמונים בחלום זוטרי פרי עסקיה כרמונא רברבי רבי עסקיה כרמונא פלגי אם ת"ח הוא יצפה לתורה שנאמר ”אשךך מיין הרקח מעסים רמגי ואם ע"ה הוא יצפה למצות שנאמר ”כפלה הרמוון רקתך מאי רקתך ”אפילו ריקנין שבך מלאים מצות כרמון הרואה זיתים בחלום זוטרי פרי ורבי וקאי עסקיה כזיתים וה"מ פרי אבל אילני היוין ליה בנים מרובין שנאמר ”בניך כשתילי זיתים וגו' איכא דאמרי הרואה זית בחלום שם טוב יוצא לו שנאמר ”זית רענן יפה פרי תואר קרא י"י שמך הרואה שמן זית בחלום יצפה למאור תורה שנאמר ”ויקחו אליך שמן זית וך הרואה תמרים בחלום תמו עונותיו שנאמר ”תם עונך בת ציון אמר רב יוסף הרואה עז בחלום שנה מתברכת לו עזים שנים מתברכות לו שנאמר ”ודי חלב עזים ללחמך הרואה הדס בחלום נכסיו מצליחין לו ואם אין לו נכסים ירושה נופלת לו ממקום אחר אמר עולא ואמרי לה במתניתא תנא והוא דחזא בכניייהו הרואה אתרוג בחלום הדור הוא לפני קונו שנאמר ”פרי עץ הדר כפות תמרים הרואה לולב בחלום אין לו אלא לב אחד לאביו שבשמים הרואה אווז בחלום יצפה לחכמה שנאמר ”חכמות בחוץ תרונה והבא עליה הוי ראש ישיבה אמר רב אשי אני ראיתיה ובאתי עליה וסלקית לגדולה הרואה תרנגול בחלום יצפה לבן זכר תרנגולים יצפה לבנים זכרים תרנגולת יצפה לתרביצה נאה וגילה הרואה ביצים בחלום תלויה בקשתו נשתברו נעשית בקשתו וכן אגוזים וכן קשואים וכן כל כלי זכוכית וכן כל הנשברים כאלו הנכנס לדרך נעשו לו חפציו שנאמר ”וינחם אל מחוז חפצם המגלה ראשו בחלום סימן יפה לו ראשו וקנו לו ולכל משפחתו היושב בעריבה קטנה שם טוב יוצא לו בעריבה גדולה לו ולכל משפחתו וה"מ דמדליה דלויי הנפנה בחלום סימן יפה לו שנאמר ”מהר צועה להפתח וה"מ דלא קנח העולה לגג בחלום עולה לגדולה ירד יורד מגדולתו אביי ורבא דאמרי תרווייהו כיון שעלה עלה הקורע בגדיו בחלום קורעים לו גזר דינו העומד ערום בחלום בבבל עומד בלא חטא בארץ ישראל ערום בלא מצות הנתפש לסרדיוט שמירה נעשית לו נתנוהו בקולר הוסיפו לו שמירה על שמירתו וה"מ בקולר אבל חבלא בעלמא לא הנכנס לאגם בחלום נעשה ראש ישיבה ליער נעשה ראש לבני כלה רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע חזו חלמא רב פפא דעייל לאגמא נעשה ראש ישיבה רב הונא בריה דרב יהושע דעייל ליער נעשה ראש לבני כלה איכא דאמרי תרווייהו לאגמא עיילי אלא רב פפא דתלי טבלא נעשה ראש ישיבה רב הונא בריה דרב יהושע דלא תלי טבלא נעשה ראש לבני כלה אמר רב אשי אנא עיילית לאגמא ותלאי טבלא ונבחי בה נבוחי תני תנא קמיה דר"נ בר יצחק המקיז דם בחלום עונותיו מחולין לו והתניא עונותיו סדורין לו ”מאי סדורין סדורין לימחל תני תנא קמיה דרב ששת הרואה נחש בחלום פרנסתו מזומנת לו נשכו נכפלה לו הרגו אבדה פרנסתו אמר ליה רב ששת כל שכן שנכפלה פרנסתו ולא היא רב ששת הוא דחזא חויה בחלמיה וקטליה תני תנא קמיה דרבי יוחנן כל מיני משקין יפין לחלום חוין מן היין יש שותהו וטוב לו ויש שותהו ורע לו יש שותהו וטוב לו שנאמר ”אנוש לבב אנוש ויש שותהו ורע לו שנאמר ”תנו שכר לאובד ויין למרי נפש אמר ליה רבי יוחנן לתנא תני תלמיד חכם לעולם טוב לו שנאמר ”לכו לחמו בלחמי ושתו ביוין מסכתי אמר

תורה אור השלם

- ↑ וְכָאֵל כָּל עַמִּי הָאֲרָץ בִּי שָׁם יְיָ נִקְרָא עֲלֶיךָ וְיִרְאָה מִפְּנֵי: דברים כח י
- ↑ כִּי אִם לְבִיתָהּ תִּקְרָא לְחַבְתָּהּ תִּתֵּן קוֹלָךְ: משלי ב ג
- ↑ תוֹרָה: צִוָּה לֵנוּ מִשָּׁה מוֹרֶשֶׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב: דברים לג ד
- ↑ אֲמֹר לְחֻקְהֶם אֲחֹזִי אֶת וּמִדַּע לְבִיתָהּ תִּקְרָא: משלי ז ד
- ↑ הַשֵּׁם גְּבוּלָךְ שְׁלוֹם חֵלֶב וְחַיִּים יִשְׁבִּיעֶךָ: תהלים קמו יד
- ↑ וַיֵּצֵעַ עַל פִּי וַיֹּאמֶר הִנֵּה נָגַע זֶה עַל שְׁפָתַיךָ וְסֵר עֲנָךְ וְחֲטָאתָךְ תִּכְסֶּה: ישעיהו יז ו
- ↑ אֲשַׁתְּךָ כְּגִפֵּן פְּרִיָה בִּירְכֶנּוּ בִּיתְךָ בְּנִין כְּשִׁתְּלִי וְיִתֵּים סְבִיב לְשִׁלְחָתְךָ: תהלים קכח ג
- ↑ אֲסִירִי לִפְנֵי עֵירוֹ וּלְשׁוֹרְקָהּ בְּנֵי אֶתְנֹה כִּסֵּס בֵּיתִי לִבְשׁוֹ וְכָבֹד עֲבָדֶי סוֹחֵ: בראשית מט יא
- ↑ צֵרֵר תִּהְיֶה יֶאֱכֹל פְּרִיָה וְשֹׁמֵר אֲדִינוּ יִכְבֹּד: משלי כו יח
- ↑ אֲנִיָּהָ אֲבִיאָךְ אֶל בֵּית אֲמִי תִלְמִדִי אֲשַׁקֶּךְ מִיַּין הַרְקָח מַעֲסִים רִמּוֹנִי: שיר השירים ח ב
- ↑ בְּדוּשֵׁי הַשֵּׁנִי שִׁפְתֶּיךָ וּמִדְּבַרְךָ נִאֲוָה עֲבָדֶי לְהִמּוֹן רִקְתָּךְ מִבַּעַד לְעִנְיָתְךָ: שיר השירים ד ג
- ↑ זֶהֱ רַעַנְךָ יִפְהַר פְּרִי תֹאֵר קֵרֵא יְיָ שִׁמְךָ לְקוֹל הַמּוֹלֶה גְּדֻלָּה וְחֵצִית אֶשׁ עֲלֶיךָ וְרַעַי כְּלִיֹּתֶיהָ: ירמיהו יא טז
- ↑ וְאִתָּה תִּצְוָה אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שִׁמְךָ זֶהֱ יְיָ בְּתוּת לְקִיאֹר לְהַשְׁלֵת בֵּר תַּמִּיד: שמות כו כ
- ↑ תָּם עֲנֹךְ בַּת צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהִגְלוֹתְךָ פֶּקֶד עֲנֹךְ בַּת אֲדוֹם גִּלְהָ עַל חֲטָאתֶיךָ: איכה ד כב
- ↑ וְהִי חֵלֶב עֵזִים לְלַחְמֶךָ לְלֶחֶם בִּיתְךָ וְחַיִּים לְעִנְיֹתֶיךָ: משלי כו כז
- ↑ וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בֵּינִים הָרָאשׁוֹן פִּרֵי עֵץ הָדָר כֹּפֶת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעֹרֵבֵי נָחַל וְשִׁמְתֶּם לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם שְׂבָעֵת יָמִים: ויקרא כג מ
- ↑ חֲכָמוֹת בַּחוּץ תִּרְנָה בְּרַחֲבוֹת תִּתֵּן קוֹלָתָ: משלי א כ
- ↑ וַיִּשְׁמָחוּ כִּי יִשְׁתַּקֶּךְ וַיִּנָּחֵם אֶל מַחֲזֵו חֲפֹצָם: תהלים קו ל
- ↑ מִתֵּר צִעְיָה לְחֻפְתָּח וְלֹא יָמוּת לִשְׁתֹּת וְלֹא יִחְסֹר לְחֻמּוֹ: ישעיהו נא יד
- ↑ וַיֵּן יִשְׁמַח לִבֵּב אָנוּשׁ לְהַצְדִּיל פָּנִים מִשְׁמָן וְלָלֶחֶם לִבֵּב אָנוּשׁ יִסְעֶד: תהלים קד טו
- ↑ תָּנוּ שֹׁכֵר לְאוֹבֵד וַיֵּן לְמִקְרֵי נַפְשׁ: משלי לא ו
- ↑ לִבֹּו לְחֻמּוֹ בְּלִחְמֵי וְשׂוֹתוֹ בֵּינָן מִסְכָּתֵי: משלי ט ה

רבינו חננאל

הא דמסרג. פי' שיש עליו הכסא.